

VARFÖR KRIG?

**Kampen om kolonierna
som råvarukällor och
avsättningsmarknad**

**Upplysningsskrift utgiven av
SOCIALISTISKA PARTIET 1937**

FOLKETS FÖRLAG STOCKHOLM

Så talade Lenin.

”Kriget är ingen tillfällighet, ingen 'synd', som prästerna tror (vilka propagerar patriotism, humanitet och fred icke sämre än opportunisterna), utan ett oundvikligt stadium av kapitalismen, en lika lagbunden form av kapitalistiskt liv som freden. Kapitalismen, som först på 1900-talet nått sitt högsta utvecklingsstadium, har utvecklat koncentrationen till en sådan grad att hela industrigrenar omfattas av syndikat, av kapitalistiska miljardärförbund, och nästan hela jordklotet är uppdelat mellan dessa 'kapitalfurstar' – antingen i form av kolonier eller genom insnärjande av främmande länder med den finansiella utsugningens tusenfaldiga trådar. Frihandel och den fria konkurrensen har ersatts av strävan efter monopol, efter erövring av områden för kapitalplaceringar, råvaruexport o. s. v. Från att ha varit en nationernas befriare under tiden för kampen mot feodalismen har kapitalismen under den imperialistiska epoken blivit nationernas största förtryckare. Förut framstegsvänlig, har kapitalismen nu blivit konservativ; den har utvecklat de produktiva krafterna så långt att mänskligheten antingen står inför övergången till socialismen eller också inför 'stormakternas' år- och årtiondelånga kamp för ett artificiellt upprätthållande av kapitalismen medels kolonialmonopol, privilegier och allt slags nationellt förtryck.”

Orsaken till sista världskriget.

Det senaste världskrigets verkliga orsaker är att söka i den redan länge förda kampen mellan England, Frankrike, Tyskland och Ryssland om en nyuppdelning av kolonierna och utplundringen av de konkurrerande länderna. England hade sitt givna intresse att trygga sitt imperium mot Tysklands starka konkurrens. Samtidigt strävade det oförväget, hårdnackat och envist för att förverkliga sin fortsatta plan: att förena sina besittningar i Indien och Sydafrika. De franska imperialisterna å sin sida rasade över den historiska orättvisan, förlusten av Elsass. Lothringen, som berövades Frankrike år 1871. Men de tänkte därvid säkerligen inte så mycket på den kränkta nationalkänslan, utan snarare på Elsass-Lothringen rika järnmalmslager – ja de drömde också om att annektera det kolrika, rent tyska Rhenlandet. Ryssland strävade efter en ytterligare utbredning mot öster och söder. Erövringen av Persien, Mongoliet, det asiatiska Turkiet, besittningstagandet av Dardanellerna, Galizien o. s. v. var den ryska imperialismens mål. Tysklands mål var att skapa sig hegemoni i Europa. I detta projekt ingick också planen på ett ”centraleuropeiskt statsförbund”, som de tyska imperialisterna utkläckt.

Det ”centraleuropeiska statsförbundet” skulle omfatta Tyskland, Österrike-Ungern, Holland, de tre skandinaviska länderna och Finland, Schweiz, Italien och Balkanhalvön inklusive det europeiska Turkiet – naturligtvis under tyskt välde. Därjämte strävade Tyskland, som först några få decennier tidigare blivit en kolonialmakt, efter ett utvidgande av sina besittningar i Afrika – ett mål som Tyskland kunde nå endast om det lyckades bryta Englands herravälde till sjöss. Såsom läsaren kan övertyga sig om, var alltså det program de imperialistiska stormakterna uppställt för sig alls inte blygsamt.

Men inte endast i alla dessa utan också i dussintals andra frågor, som kännetecknar imperialismens natur – såsom kapitalexport, tryggande av koncessioner för ekonomisk exploatering av industriellt mindre utvecklade länder etc. – kolliderade de olika imperialistiska staternas önskningsar och då tvistigheterna om bytet rövarna emellan icke kunde lösas annat än genom våld, så var kriget den enda möjligheten.

Bytets fördelning av maktgrupperna.

Världskrigets utgång tillintetgjorde tillsviare de tyska imperialisternas drömmar. Inte den engelska, men väl den tyska flottan förstördes, och detta skedde inte ens i en öppen drabbning till sjöss, utan sedan denna efter krigets slut måst utlämnas till England. England däremot uppnådde sitt krigsmål. Dess afrikanska imperium från Kap till Kairo upprättades. Till det afrikanska imperiet ansluter sig Englands besittningar i Främre Asien och Indien. Nu har England – trots Egyptens formella oavhängighet – landvägen från Kap till Indien nästan helt och hållet i sina händer.

Frankrike fick tillbaka Elsass-Lothringen, avrundade sitt nordafrikanska kolonivälde samt förenade det med de egna och de från Tyskland tagna kolonierna. Belgien och Portugal utvidgade sina koloniala besittningar genom att de erhöill mandat över förutvarande tyska kolonier. Italien fick Trentino, Triest, Tyrolen, Fiume och en helt liten andel i bytet i Nordafrika. Men Italien hör till dem av världskrigets segerstater, vilkas lystnad efter rov i Mindre Asien och Nordafrika icke tillfredsställts. Också Japan måste vid bytets delning nöja sig med det från Tyskland tagna Kiautschau samt de tyska söderhavsöarna.

Den besegrade maktgruppen – Tyskland, Österrike-Ungern, Bulgarien och Turkiet mötte sitt öde – de formligen sönderlets av de segrande rövorna. Tyskland berövades i Versaillesfreden alla sina kolonier, vilka ställdes under Nationernas Förbunds överhöghet och N. F. gav dem i sin tur åt de segrande imperialistiska rövorna som ”mandat” att förvalta, d. v. s. för att exploatera. Vidare berövades Tyskland Elsass-Lothringen, Posen och större delen av Oberschlesien. Dess krigsflotta, den av England så hatade och fruktade flottan, måste utlämnas till England och förintades.

Österrike-Ungern slogs i spillror. Bulgarien beskars på alla håll till förmån för Grekland och Jugoslavien. Turkiet har i långvariga strider mot Grekland visserligen uppnått en revision av Sevres-fördraget, men de båda stora rövorna England och Frankrike lämnar icke ifrån sig sitt byte och endast Italiens och Greklands angrepp avvärjdes.

Så slutade kriget med en nyuppdelning av kolonierna samt ett stärkande av segerstaternas politiska och ekonomiska inflytande, på bekostnad av den besegrade maktgruppen.

Kolonialmakterna och deras besittningar.

Betyder nu den för ententestaterna segerrika utgången av världskriget, det då företagna militäriska och ekonomiska strypanget av Tyskland, krossandet av Österrike-Ungern, skapandet av en rad ekonomiskt icke livsdugliga småstater i Europa (ekonomiskt icke livsdugliga inom ramen av det kapitalistiska samhället), att de imperialistiska rövornas inbördes kamp för världens fördelning hunnit sitt slut?

Naturligtvis inte. Kampen mellan Förenta Staterna och England om världshegemonin måste först ännu utkämpas. Antagonismen mellan England och Frankrike om hegemonien i Europa är därmed inte heller undanröjd. Asiens uppdelning är ännu inte avslutad. Men inte endast i dessa frågor existerar samma motsättningar som förut, utan redan vid bytets uppdelning mellan segerstaterna – d. v. s. vid uppdelandet av de från Tyskland tagna områdena kom det till stridigheter. Italien och Japan kände sig starkt missgynnade, under det England och Frankrike erhöill en ännu större politisk och ekonomisk övervikt och i dag ekonomiskt helt och hållet har Europas öde i sina händer. Praktiskt taget har den efter krigsslutet företagna nyuppdelningen av jorden reducerat antalet imperialistiska storstater från 6 till 4. Tyskland utgick på grund av sitt nederlag i kriget, och Ryssland genom att proletariatet tog makten, från de

imperialistiska storstaternas led. Det återstod alltså endast fyra imperialistiska storstater: England, Frankrike, Förenta Staterna och Japan, vilka i dag behärskar världen. Därtill kommer också en rad mindre kolonistater: Holland, Belgien, Italien, Portugal och Spanien, vilkas kolonibesittningar visserligen alltjämt är tämligen betydande, men inte står i något förhållande till de ledande stormakternas – Englands och Frankrikes – kolonibesittningar. Nedanstående uppgifter, som är hämtade ur N. F:s militära årsbok (årgång 1936), åskådliggör fördelningen av kolonier och halvkolonier mellan kolonimakterna.

Brittiska imperiet:

	kvkm.	Invånare
Moderlandet	244,000	46,889,000
Dominions, kolonier o. protektorat	30,779,150	448,555,305
Under mandatförvaltning	2,233,539	8,059,913

Frankrike:

	kvkm.	Invånare
Moderlandet	551,000	41,940,000
Kolonier	11,200,700	59,600,000
Under mandatförvaltning	684,250	5,649,426

Holland:

	kvkm.	invånare
Moderlandet	34,000	8,474,000
Kolonier	2,045,960	60,974,000

Belgien:

	kvkm.	invånare
Moderlandet	30,444	8,276,000
Kolonier	2,385,000	9,400,000
Under mandatförvaltning	53,200	3,293,000

Italien:

	kvkm.	Invånare
Moderlandet	310,000	43,009,000
Kolonier	2,484,000	2,393,000
Abessinien	1,032,000	10,000,000

Japan:

	kvkm.	Invånare
Det egentliga öriket (jämte Korea)	674,000	97,695,000
Under mandatförvaltning	2,149	90,000
Mandsjuriet	–	–

Portugal:

	kvkm.	invånare
Moderlandet	92,456	2.222,000
Kolonier	2,090,800	8,407,000

Spanien:

	kvkm.	invånare
Moderlandet	503,000	24,849,000
Kolonier	399,000	897,000

Av denna tabell framgår tydligt, att de fyra största koloniländerna, vars egna områden endast omfattar 8591111 kvadratkilometer, exploaterar kolonier och dem underlydande ”mandat-områden”, med en areal av 49,390,390 kvkm. Fyra imperialistiska stater, vars befolkning sammanlagt räknar 105,500,000 själar, exploaterar kolonier och underlydande ”mandat-områden”, där 595,500,000 människor bor. Räknar vi samtliga kolonimakter – England, Frankrike, Holland, Belgien, Italien, Japan, Portugal och Spanien -så ser vi att deras kolonibesittningar (Mandsjuriet icke inberäknat), är 23 ggr så stort som moderländerna och att åtta kolonistater med 278 miljoner invånare exploaterar kolonier med en sammanlagd folkmängd av cirka 626 miljoner människor.

Men, som det framgår av tabellen, är kolonierna inte heller jämnt fördelade mellan de imperialistiska staterna. England som den största kolonimakten har kolonier som sammanlagt är 135 gånger större än moderlandet och större än alla övriga kolonistaters besittningar tillsammans. Brittiska imperiet omfattar ensamt en femtedel av hela jordytan. För övrigt har världens uppdelning redan i dag fortskridit så långt, att det utanför Europa inte längre finns några fullt oavhängiga stater, fränsett Japan och U. S. A.

Brittiska imperiet utgör ett stort och välorganiserat ekonomiskt område. De central- och sydamerikanska staterna råkar mer och mer under U. S. A:s politiska och ekonomiska inflytande. Den japanska imperialismen har uppsatt som mål att erövra Kina och upprätta ett östasiatiskt ekonomiskt imperium. T. o. m. de inte imperialistiska europeiska staterna råkar alltmera under de imperialistiska storstaterna Englands och Frankrikes politiska och ekonomiska inflytande. Politiskt genom det av England och Frankrike behärskade Nationernas Förbund, som ålägger särskilt småstaterna förpliktelser och band, vilka i främsta rummet tjänar Englands och Frankrikes imperialistiska intressen. Ekonomiska därför att de mestadels inte har någon egen tillräcklig livsmedels- och råvarubas och därigenom råkar i allt större politiskt och ekonomiskt beroende av de imperialistiska stormakterna.

Därmed berör vi samtidigt ett problem, som i dag står i centrum för hela den politiska och ekonomiska diskussionen och inte längre kan tänkas bort från dagspressens och de ekonomiska tidskrifternas spalter – ett problem, med vilket N. F:s församlingar och rådsmöten sysselsätter sig sedan 18 år utan att kunna lösa det: råvaruförsörjningens problem.

Kampen om råvarorna.

Frågan om näringslivets tillräckliga förseende med råvaror står i dag i centrum för hela den ekonomiska politiken. Den i alla länder hastigt fortskridande industrialiseringen medför en väldig förbrukning av industriella råvaror. Det blir ont om råvaror och en rad länder kan därför inte längre täcka sitt behov – åtminstone påstår de det. Men därvid rör det sig inte alls om att världens råvaruproduktion inte längre skulle räcka till, utan det beror på att råvarukällorna allt mer och mer blir spekulationsobjekt för de imperialistiska stater, som förfogar över dem. Liksom monopolkapitalet allt mer och mer behärskar hela näringslivet i nationell skala, så behärskar internationellt sett de stora imperialistiska staterna allt mer och mer hela världens näringsliv (eller världsekonomin). De största och ekonomiskt mest givande länderna

och kolonierna befinner sig i deras händer, de behärskar de viktigaste råvarukällorna, de omger sig med ett system av tullmurar och underkuvar därigenom övriga nationer samt diktarar deras livsvillkor. Om vi uppmärksamt betraktar fördelningen av de viktigaste råvarorna i världen, så skall vi konstatera att de tre statsförbunden Brittiska Imperiet, Förenta Staterna och Sovjet-Unionen förfogar över de viktigaste råvarukällorna, under det alla övriga stater – t.o.m. en del av kolonialmakterna - måste importera avsevärda mängder råvaror från andra länder. Vi lämnar här nedan en statistik över fördelningen av de viktigaste råvarorna, vilken hopsatts efter ett memorandum av Nationernas Förbunds sekretariat och en statistik av John Wilde i det engelska utrikesdepartementets rapport.

Fördelningen av de viktigaste råvarorna i världen.

Procentuell andel av världsproduktionen fördelad på

Produkt	Brittiska imperiet	Frankrike	Holland	Belgien
Stenkol	24,7	4,5	1,2	2,34
Järnmalm	12,2	31,63	–	–
Olja	1,6	–	2,4	–
Gummi	60,0	2,0	37,0	–
Koppar	19,6	–	–	7,4
Bly	43,0	1,7	–	–
Zink	37,8	1,7	–	–
Tenn	43,3	1,0	17,0	1,3
Bauxit	6,5	42,0	12,0	–
Nickel	87,0	9,0	–	–
Svavel	–	–	0,3	–

Procentuell andel av världsproduktionen fördelad på

Produkt	USA	Sovjet-Unionen	Tyskland	Japan	Italien
Stenkol	37,0	8,5	11,2	4,0	–
Järnmalm	26,5	18,4	2,9	1,3	–
Olja	1,5	62,0	0,1	–	–
Gummi	–	–	–	–	–
Koppar	28,0	3,4	2,2	5,0	–
Bly	25,7	2,0	4,3	–	1,6
Zink	28,0	2,0	8,8	–	–
Tenn	–	–	–	–	–
Bauxit	17,5	4,8	–	–	9,3
Nickel	0,2	–	–	–	–
Svavel	78,0	–	–	–	16,1

Denna uppställning, som icke gör anspråk på någon fullständighet (då en del koloniländer såsom Portugal och Spanien av brist på utrymme inte medtagits här, och då livsmedel och textilvaror samt en rad viktiga råvaror inte heller uppräknats) åskådliggör likväl tillräckligt, att de största kolonimakterna tillika har de viktigaste råvarukällorna i sina händer. Den största imperialistiska staten i världen - Brittiska Imperiet - kontrollerar mer än hälften av hela

världens gummiproduktion, nästan hela dess produktion av nickel, en fjärdedel av kolet och en tredjedel av kopparn. Och vi kan tillägga - vad som inte står upptaget i denna tabell - 99 % av hela världens juteproduktion, hälften av dess produktion av ull, en fjärdedel av dess vete- och 64 % av dess guldproduktion. Sir Thomas Holland, en bekant engelsk nationalekonom, har i sin bok *De ekonomiska sanktionerna* konstaterat, att av 25 olika livsviktiga råvaror som intet land kan avstå från, har Brittiska Imperiet i icke mindre än 18 fall tillräckligt inom sitt eget område, i 2 ytterligare fall är det någorlunda försett och endast i 5 fall lider det brist. Dessa fem livsviktiga råvaror, vilka England varken har inom sitt eget område eller i sina kolonier, är följande: olja, kali, lin, hampa och svavel. England, som är världens största kolonimakt, har ingen direkt tillgång till oljekällor, men förfogar över mycket omfattande koncessioner i Iran (Persien) och Irak, vilka står under engelsk kontroll. Oljekällorna befinner sig nästan alla i Sovjet-Unionen (62 %), i Rumänien och delvis i Förenta Staterna. Men inte ens Förenta Staterna kan helt täcka sitt eget behov, utan måste importera olja. Detta faktum – att de tre största imperialistiska makterna: England, Frankrike och Förenta Staterna, över huvud taget inte har någon eller endast otillräcklig tillgång till olja – var en av de orsaker som redan åren 1918-1920 föranledde de kapitalistiska staternas militärintervention mot Sovjetryssland under Förenta Staternas, Englands och Frankrikes ledning.

Å andra sidan har Förenta staterna och Sovjet-Unionen ingen egen gummiproduktion, vilken uteslutande ligger i Englands och Hollands händer. Kampen om gummiproducerande områden – huvudsakligen de brasilianska – är ett särskilt sorgligt kapitel i historien om de kolonialkrig de europeiska makterna varit invecklade i.

Frankrike, som är den näst största kolonimakten, saknar gummi, koppar, olja, bomull och även dess tillgång på kol, bly, zink och tenn – alltsammans viktiga industriella råvaror och särskilt viktiga för krigsindustrin – är otillräcklig för att täcka det egna behovet.

Mot dessa på råvaror rika länder står de råvarufattiga länderna, bland vilka i främsta rummet märkes Italien, Japan och Tyskland – industriellt högt utvecklade storstater, som inte har en tillräcklig livsmedels- och råvarubas! Av de 25 olika slagen livsviktiga råvaror, som intet land kan undvara, har (enligt ovan citerade kalkyler av Thomas Holland) Italien tillräckligt endast i fyra fall och är över huvud taget inte alls försett i tjugoett fall. Japan har tillräckligt i tre fall, är någorlunda försett i fem fall och alls inte i sju övriga fall. Tyskland förfogar över tillräckligt med råvaror i fyra fall och är någorlunda försett i två fall, men saknar över huvud taget nitton av de nämnda grundämnen. Därmed motiverar Italien, Japan och Tyskland som bekant sina kolonialkrav. Nu är det naturligtvis felaktigt att betrakta dessa kolonialkrav enbart ur dessa tres stater synpunkt. De råvaror, som de inte själva äger, kan de köpa på världsmarknaden. Hela knuten ligger just i att de vill frigöra sig från de bojor, som påläggas dem av de i Europa och hela världen behärskande imperialistiska stormakterna U. S. A., England och Frankrike. Att de själva vill fullfölja egna imperialistiska mål, att de själva vill delta i utplundringen av kolonifolken samt i exploaterandet och underkuvandet av övriga småstater. Kolonierna samt de politiskt och ekonomiskt allt mer beroende småstaterna är nämligen icke endast råvarukällor, utan också avsättningsmarknader; de erbjuder möjligheten till en säker kapitalplacering för exploaterande av dessa länders rikedomar samt utgör militära stöddepunkter för de fortsatta militära och ekonomiska expansionerna. Detta är de verkliga orsakerna till de kolonialkrav som framställas av de tre fascistiska resp. halvfascistiska staterna, Italien, Tyskland och Japan.

Italien och Tyskland behöver järnmalm.

Italien har genom Abessinien erövring redan delvis genomfört sina koloniala krav. Abessinien är – så tros det åtminstone – rikt på järnmalm, kali, olja, salpeter, bly, koppar, zink, tenn, mangan, guld och platina. – Allt råvaror som Italien inte äger på sitt eget territorium. Men samtidigt kan Abessinien bli en viktig militär stödjepunkt, en italiensk flottbas, som hotar Englands sjöväg till Indien och Australien.

Italiens och Tysklands militära intervention i Spanien för att stödja de spanska fascisterna har samma syfte. Det var inte så länge sedan Hitler offentligt förklarade att Tyskland behöver den spanska malmen och alls inte kan undvara den. Tidskriften "Wirtschaftsdienst" i Hamburg förklarar till och med att kampen för Bilbaos intagande samt koncentrerandet av en hel tysk och italiensk armé i de baskiska provinserna i främsta rummet var en "kapplöpning efter järn och stål" och "en kamp om besittningen av järnverken Altos Honores de Viscaya", vilka under den spanska järn- och stålproduktionens blomstringstid levererade 60 procent av Spaniens tackjärn och 50 procent av dess stål. Ett fascistiskt Spanien med stärkt tysk-italienskt inflytande – Tysklands kapitalinvesteringar i Spanien var redan före den fascistiska militär-revoltens utbrott ganska betydande – skulle naturligtvis betyda ett ytterligare försvagande av den engelsk-franska hegemonin i Europa. England föredrager därför ett fascistiskt Spanien under engelsk kontroll och detta förklarar i mångt och mycket dess hållning gentemot Spanien.

Tysklands rop efter kolonier avser emellertid till huvudsaklig del blott att dölja dess egentliga imperialistiska syften. Ingen tror på allvar – och sannolikt gör inte Hitler det själv – att de kolonialmakter, som nu förvaltar de kolonier, vilka framtogs Tyskland i Versaillesfreden, är beredda att frivilligt lämna dem tillbaka till Tyskland. Därtill kommer, att man även inom tyska ekonomiska kretsar måste medge att just dessa kolonier endast har ett underordnat värde som råvarukällor då de i själva verket blott kan leverera 3 % av de råvaror som världen nu förfogar över. Man måste därför överväga den frågan, huruvida inte den tyska imperialismen har helt andra erövringsplaner. Vi har på annan plats påvisat Tysklands imperialistiska planer under det senaste kriget, vilka gick ut på att skapa ett "centraleuropeiskt statsförbund" under tysk ledning i vilket Österrike-Ungern, Holland, de tre skandinaviska länderna och Finland, Schweiz, Italien och Donauländerna skulle införlivas. Denna plan är ännu inte begravd. Hitlers framstötter i Österrike och de övriga Donauländerna, det öppna understödjandet från tysk sida av den fascistiska rörelsen i Sverige, det allt mera i dagen trädande starka intresse, som Hitler visar för Sverges utrikes- och inrikespolitik under samtidigt välvilligt stöd åt de reaktionära näringskretsarna och den fascistiskt orienterade delen av armén, bevisar detta.

Förverkligandet av sådana och liknande planer kan dock knappast tänkas utan en tysk-engelsk uppgörelse. Under prisgivande av alla sina transoceaniska krav kan Tyskland kanske uppnå eftergifter från England, vilka tjänar Tysklands intressen i Centraleuropa och i de skandinaviska länderna.

Japans koloniala krav.

Jämte Italien och Tyskland är nu också Japan på väg att söka förverkliga sina koloniala krav. Också här rör det sig direkt om erövring av råvarukällor, avsättningsmarknader och områden för kapitalplaceringar. Provinsen Shansi förfogar över hälften av Kinas kolförekomster, provinsen Tsjahar är rik på järnmalm och Kina har över huvud taget nästan alla de råvaror som Japan lider brist på eller saknar. Men här stöter Japan på motstånd från de övriga

imperialistiska stormakterna: Förenta Staterna, England och Frankrike. Frankrike, som har tagit Indokina i besittning, är själv berett att när som helst utsträcka sitt välde åt söder. England med Hongkong som förnämsta stödjepunkt har ännu kontrollen över nästan alla produktionskällor i sina händer och amerikanerna ser naturligtvis mycket hellre att kineserna är deras kunder och gäldenärer än japanernas. Denna rivalitet mellan de imperialistiska rövorna inbördes är också en av orsakerna till att Kinas internationella kolonisering hittills blott kunnat försiggå etappvis. Och denna inbördes rivalitet mellan de imperialistiska rövorna, vilka naturligtvis inte frivilligt lämnar ifrån sig något av vad de redan äger, försvårar också ett gemensamt uppträdande av Förenta Staterna, England och Frankrike mot Japan. Varje krig i Östasien, som en av dessa tre imperialistiska stormakter invecklas i, betyder nämligen med all sannolikhet utbrottet av ett världskrig. Men just ett sådant vill de ännu så länge uppskjuta. Icke av fredskärlek, utan helt enkelt därför att makternas omgruppering till det nya världskriget ännu inte är avslutad och därför att de ännu inte definitivt genomfört sitt rustningsprogram. Men kriget kommer, och detta sker då motsättningarna mellan de imperialistiska staterna inbördes nått en sådan grad, att de endast kan lösas på våldets väg. Envar måste vara på det klara med, att den nuvarande freden endast är en andhämtningspaus mellan tvänne krig.

Vad kan och måste vi göra för att förhindra kriget?

Kriget är alltså ett oundvikligt faktum; det är ett ofrånkomligt stadium i kapitalismens utveckling till sin förintelse, en lika lagbunden form av kapitalistiskt liv som freden. Men betyder detta därför, att vi helt enkelt skall finna oss i kriget som ett oundvikligt öde. Nej och tusen gånger nej! Vi måste tvärtom, även inom ramen för den kapitalistiska samhällsordningen, i kampen mot krigsanstiftarna mobilisera alla krafter för att upprätthålla freden. I det arbetarklassen som organiserad kraft, som den enda makt, vilken över huvud taget kan förhindra kriget, tvingar bourgeoisin och regeringarna i resp. länder att ständigt på nytt uppskjuta tidpunkter för igångsättande av en ny folkslaktning, undergräver vi på samma gång allt mer och mer kapitalismens ekonomiska grundval och skapar på så sätt förutsättningarna för störtandet av den kapitalistiska samhällsordningen, först därigenom skaffande krigsorsakerna ur världen. Om ett nytt krig hotar att utbryta skulle det vara de arbetande klassernas – och deras parlamentariska representanters – oavvisliga plikt att med alla medel förhindra detta utbrott. Medlen och taktiken vid denna åtgärd är naturligtvis beroende av det allmänna politiska läget i skilda länder. Därmed erinrar vi hela arbetarklassen endast om det beslut, som Andra Internationals andra kongress i Basel 1912 fattade i militärfrågan men som vid det senaste världskrigets utbrott så skändligt sveks av de socialdemokratiska partierna i alla länder och av hela Andra Internationalen.

Men enbart en sådan programställning är inte tillräcklig. Allra minst för det nuvarande ögonblicket. Om vi verkligen vill förhindra kriget, så kan vi inte vänta till dess det allmänna politiska läget tillspetsat sig så, att ett krigsutbrott bara är en fråga om veckor eller dagar, då är det för sent. Vi måste utnyttja den allmänna krigsfientliga stämningen som existerar långt in i småbourgeoisins läger, och säga ut till massorna: om ni vill förhindra kriget, om ni inte vill att hundratusenden män – söner, fäder och bröder – skall förblöda på slagfälten för kapitalists intressen; om ni inte vill att ett gränslöst elände, svält och nöd skall hemsöka ert land, att hundraåriga och tusenåriga kulturvärden skall förstöras, så måste ni organisera kampen mot krigshetsarna nu, d. v. s. vid en tidpunkt då bourgeoisin ännu är sysselsatt med att förbereda ett nytt krig. Första villkoret för denna kamp är att vägra den kapitalistiska staten – även om socialdemokraterna för tillfället är regeringsparti – alla anslag för rustningsändamål. Utan gevär, utan kanoner, utan krigsflotta och utan militärflyg kan inte ens den bästa fältherre

i världen föra krig. Därför måste arbetarklassen i alla länder, där den ännu inte berövats sina parlamentariska representationer, tvinga sina till parlamenten sända deputerade att rösta mot rustningsutgifterna, mot rustningskrediterna. Därför måste arbetarna i alla länder, där arbetarorganisationerna ännu inte är förbjudna och där fackföreningarna ännu inte helt och hållet förlorat karaktären av klassorganisationer, mobilisera alla krafter för att sätta en gräns för rustningsvanvetet, för att förhindra krigsförberedelserna. Därför måste arbetarna ägna särskild uppmärksamhet åt krigsindustriföretagen och vid alla dessa företag skapa en fast socialistisk kader, som är i stånd att i det avgörande ögonblicket, då bourgeoisin trots allt vill iscensätta ett krig, rycka med sig hela arbetarklassen mot krigsanstiftarna.

Demokrati contra fascism – en falsk frågeställning.

Men innebär inte ett sådant ställningstagande, att vi därmed underlättar de fascistiska krigshetsarnas hantverk, och är det inte just från de fascistiska och halvfascistiska staterna, Italien, Tyskland och Japan som krigsfaran hotar? Skall vi stå värnlösa gentemot de fascistiska rövarena, om de vågar överfalla vårt land? Betyder inte fascismens seger – som vi åskådligt ser i Italien, Spanien – att århundradens kulturvärden förintas och i Tyskland och i den av fascisterna ockuperade delen av att landet återfaller i barbari? Lönar det sig inte att försvara den borgerliga demokratis landvinningar – ”den lika och hemliga rösträtten, förenings-, tryck- och församlingsfriheten” o. s. v.? Är det inte arbetarnas plikt att försvara sina egna organisationer – arbetarpartierna, fackföreningarna och andra kulturorganisationer – mot likriktning genom fascismen? Måste inte därför arbetarklassen i länderna med borgerlig demokrati revidera sin tidigare inställning till militärfrågan, till frågan om fosterlandets försvar samt understödja rustningarna i de demokratiska staterna, vilka som det påstås endast tjänar försvarsändamål? Detta är den fråga, som i dag står i medelpunkten för diskussionen om krig och fred.

Vi vet att de arbetare, som blivit trogna sin marxistisk-leninistiska uppfattning, också mycket väl känner proletariats roll och uppgifter i kampen mot kriget. De förstår mycket väl, att man inte undanröjer krigsfaran genom att understödja bourgeoisins rustningspolitik. På frågan: kan och får arbetarklassen ändra sin tidigare ståndpunkt i militärfrågan därhän, att den i länder med så kallad borgerlig demokrati går in för fosterlandets försvar och godkänner sin regerings rustningspolitik? svarar de ett bestämt nej. *Ingen kompromiss med bourgeoisin, inte ett öre till rustningsutgifterna; om kriget likväl bryter ut, måste arbetarna använda de vapen, som bourgeoisin ger dem i händerna, i kampen mot den egna bourgeoisin och sträva efter att förvandla detta krig, som de mot sin egen vilja drivits in i, till ett inbördeskrig för att på så sätt en gång för alla störta den kapitalistiska samhällsordningen.*

Men vi vet också att denna uppfattning ännu inte blivit arbetarklassens allmänna egendom. Vi vet att hittills endast arbetarklassens avantgarde, som i nästan alla länder sammanslutit sig i revolutionära socialistiska partier och hos oss förenat sig under Socialistiska Partiets fana, följer dessa paroller och agiterar i denna anda. Detta medan ännu allttjämt breda folkmassor och bland dem icke så få arbetare är av den uppfattningen, att den så kallade borgerliga demokratin är en garanti för fredens bevarande och ett bålverk mot fascismen. Därmed motiverar dessa arbetare sin inställning till den borgerliga demokratin. För att trygga freden och slå ned fascismen är de beredda att t. o. m. underskriva alla bourgeoisins krav, d. v. s. att rösta för rustningsanslagen, allt mer och mer ställa sina egna klasskampsorganisationer, d. v. s. fackföreningarna, under statens kontroll, ja t. o. in. gå ut i krig för att försvara den så kallade borgerliga demokratin. Med dessa arbetare måste vi diskutera, övertyga dem om det

felaktiga i deras inställning och klargöra för dem att den borgerliga demokratin lika litet nu som 1914 inte är och inte kan vara någon garanti för fredens upprätthållande.

Socialdemokrater och kommunister argumenterar för upprustning.

Just det är de socialdemokratiska – och Andra Internationals ledares brott, att de i dag återigen liksom vid föregående världskrigs utbrott förnekar den imperialistiska karaktären hos vår tidsålders krig. Vid den tiden försökte den tyska socialdemokratin rättfärdiga fosterlandsförsvaret med kampen mot den ryska despotismen, som hotade freden. De franska och engelska socialdemokraterna förklarade för arbetarna i sina resp. länder, att den enda orsaken till kriget var den tyska militarismen och Wilhelm II:s intriger. De tyska socialdemokraterna förklarade för arbetarna att Tyskland förde ett rättvist krig, att Tyskland bemödade sig om att rädda civilisationen från den ryske tsaren, under det de franska och engelska socialdemokraterna ville rädda civilisationen från den tyske kejsaren. Men vad blev följderna? Det ryska tsarväldet störtades och den tyska militarismen var 1918 fullständigt slagen, och man skulle tro att det numera inte längre fanns något hinder att genomföra en fullständig avrustning. Men just i segerstaterna – i England, Frankrike och Förenta staterna – bedrevs redan strax efter krigets slut upprustningen i ett farligt tempo. Den ”demokratiska” maktgruppen – England, Frankrike, Förenta staterna – blev de reella segrarna i kraftmätningen. Men blev följderna därav en demokratis och civilisationens seger? En blick på Europas karta – som i dag visar 16 hel- och halvfascistiska stater – ger på ett fruktansvärt sätt belägg för att det inte blev så.

Vad säger nu dessa socialdemokrater, som under åren 1914-1918 manade proletärerna till kamp i det ”sista” kriget, som försökte intala arbetarna att när väl den ryska tsarismen och den tyska militarismen var besegrad, skulle det inte mer bli några krig, ty alla internationella frågor skulle ej vidare lösas med kulsprutor och andra maktmedel utan genom fredliga överenskommelser. Vad säger de i dag? De upprepar nu samma bedrägeri, i det de söker inbilla arbetarna att krigsfaran endast och allenast utgår från de fascistiska staterna. Att om bara den italienska och den tyska fascismen är slagen, så är världsfreden tryggad. Är detta verkligen sant?

Vi underskattar inte den krigsfara, som kommer från de fascistiska staterna. Men vi måste också ständigt på nytt säga till arbetarna, att den krigsfara, som kommer från den engelska och, franska imperialismen, i dag är mindre hotande bara därför att de s. k. demokratiska staterna, i jämförelse med de fascistiska, inte nu behöver gå ut på rov utan är helt upptagna med att försvara de besittningar som de tidigare roffat åt sig. Blev deras intressen hotade skulle även de gå till angrepp. Kriget kommer inte från nycker eller den onda viljan eller från det fascistiska sinnelaget hos några statsmän, utan det är som vi tidigare påpekat – följderna av de oförsonliga motsättningarna mellan de inbördes konkurrerande imperialistiska stormakterna.

Men så argumenterar just de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna: ”vi betraktar den borgerliga demokratin bara som 'det minst onda' och försvarar den därför att vi vill förhindra fascismens seger!”

Just här gäller det att sätta in hävstången och bevisa för arbetarna att den borgerliga demokratin inte är hotad i sin existens utifrån, utan i främsta rummet av de i det egna landet arbetande fascistiska krafterna. Fascismen i Italien, Tyskland, Österrike och de övriga 13 europeiska stater, som i dag har en halvfascistisk regim, har icke kommit till makten med militärt stöd av någon annan fascistisk stat, utan stödd på bourgeoisins statliga maktmedel i

det egna landet, d. v. s. armén och polisen. Just det som de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna i dag anbefaller som sin ”patentmedicin” i kampen mot fascismen – en stark krigsmakt och en polis, som skall försvara demokratin – just det är det dödande gift, för vilket demokratin dukar under.

Hitlerrörelsen i Tyskland finansierades redan år 1919 av riksvärnet. Riksvärnet och den socialdemokratiska polisen i Tyskland rörde år 1933 inte ett finger för att försvara Weimarrepubliken mot nazismen och general Franco skulle aldrig ha kunnat iscensätta sin fascistiska kupp i Spanien om han inte redan från början hade varit säker på stöd från stora delar av armén. Bourgeoisin kommer också i de länder, som ännu i dag har en s. k. demokratisk statsform – exempelvis Sverige – att gripa till fascistisk diktatur, när den inte längre kan utsuga arbetarklassen tillräckligt med det parlamentariska systemets medel, när den kapitalistiska samhällsordningens fortsatta existens råkar i fara, när den sociala revolutionen hotar. Demokratin kan endast arbetarklassen själv försvara. Men inte tillsammans med armén och polisen – bourgeoisins maktinstrument – utan endast i kamp mot den, stödd på sina egna klasskamporganisationer.

För Sverges neutralitet.

Vår kamp mot kriget måste vi för Sverges vidkommande förena med kravet på absolut neutralitet i ett eventuellt kommande europeiskt krig eller världskrig. Rent strategiskt sett är Sverige under ett krig mellan de imperialistiska stormakterna ett betydelsefullt område, som det vore eftersträvansvärt för de enskilda imperialistiska stormakterna att behärska, politiskt och ekonomiskt. I detta fall har inte endast de svenska farvattnen och de svenska kusterna en stor betydelse som flottbaser och stöddepåer för flyget, utan Sverige som bro mellan öriket och fastlandet, mellan England och Ryssland samt som leverantör av krigsmaterial och järnmalm. De enskilda imperialistiska stormakterna försöker därför redan nu vinna ett allt starkare politiskt och ekonomiskt inflytande i Sverige. Vad Tysklands och Englands intresse för Sverige beträffar, så finns det tillräckliga bevis därför och på de sista åren, sedan Sovjet-Unionen aktivt ingripit i den europeiska politiken, visar också Ryssland ett intresse för Sverige, vilket den ryska utrikesledningen påstår bör bli en del i det ”demokratiska” block man söker skapa. Mot dessa försök av de enskilda imperialistiska stormakterna resp. maktgrupperna att draga Sverige med i sin strid resp. ålägga Sverige såsom N. F.-medlem förpliktelser, som är liktydiga med engagerande till förmån för den ena eller den andra imperialistiska stormakten, måste de svenska arbetarna redan nu resa ett organiserat motstånd. Kravet på Sverges utträde ur Nationernas förbund, som uppställs av Socialistiska Partiet, är första steget på denna väg. Endast om vi frigör oss från N. F:s bojor kan Sverige bedriva en verklig neutralitetspolitik.

Men faran för att bli indraget i detta krig mellan de imperialistiska stormakterna består för Sverige inte endast däri, att det ännu alltså är medlem av Nationernas förbund, utan en lika stor fara utgör själva Sverges krigsrustningar. Ingen tror eller påstår, att Sverige rustar därför att det själv förbereder ett angrepp. Men om Sverige inte fullföljer några annektyonssyften, varför rustar det då? Kanske för att försvara sig? Man behöver inte vara någon general för att begripa att hur många krigsfartyg, hur många bombplan, hur många tanks o. s. v. Sverige än bygger, så kan det likväl inte hålla jämna steg med de imperialistiska stormakternas krigsrustningar. Efter de beräkningar, som Winston Churchill utfört, ger Tyskland årligen ut 20 miljarder kronor för sina krigsrustningar, d. v. s. 125 gånger så mycket som Sverige. Liknande är jämförelsesiffrorna från de engelska, franska och ryska rustningarna. Alltså: även till försvarssyften är de svenska rustningarna i sitt nuvarande omfång ett spegelfabrikeri. Det

begriper i dag redan den enklaste fältväbel och därför försöker rustningspropagandisterna med ett nytt bedrägeri, i det de förklarar: ”Det är sant, – Sverige kan, om det angripes av en stormakt, inte ensamt försvara sin självständighet; men med stöd av de demokratiska stormakterna, i främsta rummet England (så säger socialdemokraterna) resp. Sovjet-Unionen (så säger kommunisterna), kan Sverige avvärja varje angrepp.”

Nå – vi är inte så optimistiska i fråga om bistånd från de ”demokratiska” stormakterna England och Ryssland. Efter de erfarenheter, som den spanska arbetarklassen gjort, finns inte ens detta hopp längre. Men låt oss ändå anta att England kommer till Sveriges hjälp! Vad innebär det? Att Sverige ännu mer än hittills kommer under engelskt inflytande och efter krigets slut definitivt förlorar sin nationella självständighet, som just rustningspropagandisterna vill försvara.

Detta vet också fuller väl de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna, som i dag med alla medel propagerar för en svensk upprustning till försvar av demokratin mot fascismen. När de trots detta med denna motivering stöder bourgeoisins rustningspolitik, så upprepar de blott det bedrägeri, som ledarna för Andra Internationalen gjorde sig skyldiga till då de vid det föregående världskrigets utbrott manade arbetarna till fosterlandets försvar.

Fascismen kan inte störtas med vare sig den engelska eller franska arméns bajonetter. Endast arbetarklassen kan genomföra den uppgiften. Men inte i allians med sina egna fiender utan i kamp mot dessa. Inte genom en ny folkslakt, i vilken engelska, franska och svenska arbetare hetsas mot sina italienska och tyska klassbröder, utan genom en internationell enhetsfront mellan arbetarna i såväl de demokratiska som fascistiska staterna. Kampen mot fascismen måste föras som en kamp mot kapitalismen över huvud. Ty först med störtandet av den kapitalistiska samhällsordningen och med genomförandet av socialismen är fascismen besegrad och krigsfaran helt skaffad ur världen.

Dagens uppgifter.

För socialisterna måste det i dag stå som första praktiska uppgifter:

att ute i massorganisationerna och genom massorganisationerna väcka huvudmassan av folket, som inte vill kriget, till insikt om den fara som hotar och varifrån den hotar;

att organisera aktioner för Sveriges utträde ur Nationernas Förbund, mot rustningarna, mot kriget, mot de krigsanstiftare, som bakom den hemliga diplomatins kulisser driver sitt spel med folkens liv och välfärd;

att genom Internationella Byrån för revolutionär socialistisk enhet – till vilken *Socialistiska Partiet* är anslutet, föra kampen mot kriget i internationell skala.

att gå till attack mot den verkliga krigsfaran i det egna landet genom att kräva utrensning av de fascistiska officerarna ur den bestående försvarsmakten, kräva folklig kontroll över denna försvarsmakt.